

བྱ་སྤྱི་དང་། དཔྱེགས་བསལ་ཏུ་ཁྱིའི་ཡའི་ནང་སྤྱི་དམངས་དགུས་མ་ལོ་རྒྱུ་མི་རྒྱུ། ལྷོ་མ་ཇི་ཇི་ཟེར་བ་ཞིག་གིས་རང་ལུས་མེར་
བསྐྱེགས་ནས་སྤྱི་དགུང་ལ་ངོ་རྒྱུས་བར་བརྟེན་ཡུལ་དེའི་སྤྱི་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ལམ་ལུགས་ཉ་ལམ་འབྲེལ་མ་ཉིད་དུ་
མགོ་རྟེན་ལོག་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཡོད་པ་སོགས་རང་ལུས་མེར་སྐྱེག་གི་ངོ་རྒྱུས་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པའི་མཐའ་སེལ་ཐུབ་པ་
བྱུང་ཡོད་པའི་ལྷོ་བྱུང་དཔེ་མཚོན་ཁ་གསལ་ཡོད་པ་དོན་དངོས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཚོ་ཚད་དུ་བཞག་ནས་ང་ཚོའི་སྤྱི་རྒྱ་རྒྱ་ཚོས་རང་
ལུས་མེར་བསྐྱེགས་ནས་རྒྱ་གཞུང་ལ་ངོ་རྒྱུས་བའི་བྱུང་འབྲས་རྒྱ་མར་བཀྲག་ན་ཅུང་འཚམ་པོ་མེད།

མེ་ལི་ནམ་ལྷོ་མའི་རབ་བྱུང་བ་དང་ཏུ་ཁྱིའི་ཡའི་སྤྱོ་ཚོད་བཅོང་མཁན་དེ་གཉིས་ཀས་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་ནས་
སྤྱི་དགུང་ལ་ངོ་རྒྱུས་བའི་ཡོད་པ་དང་། ང་ཚོ་བོད་པས་ཀྱང་རང་ལུས་མེར་བསྐྱེགས་ནས་རྒྱ་གཞུང་ལ་ངོ་རྒྱུས་བའི་སྤྱི་རྒྱ་
མི་འདྲ་བ་མེད་ཀྱང་། རྒྱ་རྒྱལ་བ་དེ་གཉིས་དང་ང་ཚོ་བོད་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁ་གཏད་གཅོག་ཡུལ་སྤྱི་དགུང་ལ་བྱུང་
བར་ཆེན་པོ་ཡོད། དེ་ཡང་རྒྱ་ལོ་ ༡༩༤༣ ལོའི་སྐབས་ཀྱི་མེ་ལི་ནམ་ལྷོ་མའི་སྤྱི་དགུང་དེ་ལ་རན་སི་བཅོན་རྒྱལ་པོ་ལུགས་
ཡུལ་དེ་ནས་ཕྱིར་ཐེན་བྱས་ཐེས་ཚུགས་པའི་མེ་ལི་ནམ་ལོ་ཚོ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དགུང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་ལོ་ ༡༩༧༠ ལོའི་ཏུ་
ཁྱིའི་ཡའི་སྤྱི་དགུང་དེ་སྤྱི་དབང་སྐྱེར་འཛིན་གྱི་ལམ་ལུགས་ལ་ཨ་ལ་ ཨ་ལྷོ་ལྷོ་བྱ་ ཨ་ལི་ཡིས་བརྒྱུང་བའི་ཁོ་རང་ཚོ་རང་
གི་སྤྱི་དགུང་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་། ང་ཚོ་བོད་པའི་ཐོག་གི་ད་ལྟའི་སྤྱི་དགུང་དེ་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
སྤྱི་དགུང་སྟེ་བོད་པ་རང་གིས་བརྒྱུང་བའི་སྤྱི་དགུང་ཞིག་མ་རེད། དེར་བརྟེན། བོད་པས་རྒྱ་གཞུང་ལ་ངོ་རྒྱུས་བའི་རྒྱ་
གཞུང་གི་མིག་ནང་བོད་རྒྱ་ནག་ལས་ཁ་སྐལ་འགྲོ་བ་དང་། རྒྱ་ནག་དུས་བབ་ཐོང་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཉེན་ཁ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་གི་ཡོད།
རྒྱ་ནག་གི་མི་མང་མང་པོའི་བསམ་སྣོའི་ནང་ལ་འདྲ་བསམ་ཚུལ་དེ་ཡོད་སྟབས་ཁོ་ཚོས་བོད་རྒྱ་ནག་ལས་ཁ་སྐལ་དུ་སོང་ནས་རྒྱ་
ནག་གི་ས་ཁྲོན་རྒྱུང་དུ་འགྲོ་བ་མཐོང་འདོད་མེད། འོན་ཀྱང་། བོད་གསལ་ལ་རྒྱ་རྒྱལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་དགུང་དང་མི་མང་ལ་རང་གི་
རྒྱལ་ཁབ་དུས་བབ་འགྲོ་བའི་སེམས་ཁུལ་མེད་སྟབས། རྒྱལ་ཁབ་དེ་གཉིས་ནང་གི་མི་མང་ཚང་མས་རང་ལུས་མེར་སྐྱེག་གྱེད་
མཁན་ཀྱི་རྒྱལ་ལ་ལངས་ཉེ་སྤྱོད་ནས་འདོད་པ་མ་ཁེངས་པའི་ཁོ་རང་ཚོའི་སྤྱི་དབང་སྐྱེར་འཛིན་སྤྱི་དགུང་ལ་མཐའ་གཅིག་
ཏུ་ངོ་རྒྱུས་བྱེད་པའི་སྤོ་སྤོ་བས་སྤོ་བས་ཡོད།

དེ་ལས་ཀྱང་གསལ་ཆེ་བའི་གནད་དོན་ཞིག་ནི་མེ་ལི་ནམ་ལྷོ་མ་དང་ཏུ་ཁྱིའི་ཡའི་སྤྱོ་ཚོགས་དང་ཆབ་སྤྱི་དཀྱི་
གནས་སྟངས་ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་དང་ཡོངས་སུ་ཐ་དད་རེད། དེ་ཡང་རྒྱ་ལོ་ ༡༩༤༣ ལོའི་མཚམས་མེ་ལི་ནམ་ལྷོ་མའི་
སྤྱི་དབང་སྐྱེར་འཛིན་ཀྱི་སྤྱི་དགུང་དེས་ཡུལ་དེའི་ནང་པའི་དགེ་སྤྱོད་ཚོས་མེ་ལི་ནམ་བྱུང་མའི་དམངས་ཤོག་ལྟ་བུ་འཛིན་མཁན་
ཚོར་སློལ་ཤོགས་སྟེན་གྱི་ཡོད་པར་སྟོན་འཇུགས་བྱས་ཉེ་ཁོ་ཚོའི་ཐོག་དྲག་གཞོན་དང་སྟུན་བཅོར་རབ་དང་རིམ་བ་བྱས་
པར་བརྟེན། ཡུལ་དེའི་མི་མང་གིས་སྤྱི་དགུང་ལ་འདོད་སྟོལ་ཁེངས་པའི་ཁོ་རང་ཁོ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་པའི་སྐབས་རེད། མ་
ཐད་དེ་དུས་སྤྱིར་མེ་ལི་ནམ་ལྷོ་མ་རང་བཅོན་གཅོང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་ཀྱང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་དཔལ་འགྲོར་དང་། དམག་
འཁྲུགས་ཐོག་ནས་སྟོབས་འཁྲུགས་ཆེན་པོ་མེད་སྟབས་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱོ་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྱི་དགུང་དེར་གཞོན་འཁྲུགས་སྤོད་པར་འགོག་

རྒྱུན་ཉལ་ལ་གང་ཡང་མེད། དེ་བཞིན་གྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ལོའི་ཉུན་ལེ་ཡའི་སྲིད་གཞུང་དེས་མི་ལོ་བཅུ་ཕྱག་གསུམ་ཙམ་རིང་རང་གི་
མི་མང་ལ་སྐྱ་བེད་ཀྱི་རང་དབང་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རང་དབང་བཀག་སྡོམ་བྱས་ཡོད་པས་མ་ཚད། ལྷང་བ་དེའི་ནང་མི་མང་ལ་
ལས་ལུགས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ཉལ་དཀོན་པོ་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། རྒྱུན་མཐོའི་ཅ་དངོས་ཀྱི་རིན་གོང་ཉལ་མཐོ་པོ་ཆགས་ཡོད་
ཐོག་དེ་དུང་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་ཁྲིའི་སྒོའི་ཐ་དུལ་སྲུངས་བྱེད་མཁན་ཉལ་མང་པོ་ཡོད་པར་བརྟེན། ལོ་དེའི་ཟླ་བ་ ༡༢ ཚེས་
༡༧ ཉིན་ལོ་རྒྱ་མི་རྒྱུ་རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་མཚོ་
བརྒྱུད་མེ་ལྷོ་ལང་ལོང་དུ་འཕྱུར་བ་དེའི་མེ་སྐྱབ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད།

ལོན་ཀྱང། རང་དེའི་ཁ་བའི་སྤོངས་སུ་སྤྱིར་གོང་གསལ་གྱི་རྒྱལ་གཉིས་དང་འབྲ་བར་མི་མང་ལ་ཁྲིའི་ཡོངས་ཀྱི་རང་
དབང་མེད་པ་དང་། སྲིད་དབང་སྐྱེར་སྐྱེས་དང་འག་གཞོན་གྱི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད་ཀྱང་། གྱི་ལོའི་དུས་རབས་
ཉི་ལུ་པའི་ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུ་པའི་མཚམས་ནས་རྒྱ་ནག་གིས་དཔལ་འབྱོར་སྒོ་དེ་བྱས་ཚུན་རྒྱ་ནག་གི་དཔལ་འབྱོར་གོང་
འཕེལ་མཐོ་གསལ་པོ་སོང་བ་དང་དུས་མཚུངས། རྒྱ་གཞུང་གིས་མི་མང་ཐོག་དམ་བསྐྱབས་དང་བཅོན་གཞོན་གྱི་མ་ལག་རྒྱ་སྐྱེད་
དང་སྐྱ་བརྟན་དུ་བཏང་ཡོད་དེ། ད་ལྟ་ཉལ་རྒྱ་ནག་ཁྲིའི་ཡོངས་སུ་བ་ཅན་གྱི་དོད་མ་ལམ་ལུགས་ཚུགས་ཟེན་ཡོད། བ་
ཅན་གྱི་དོད་མ་ལམ་ལུགས་ནང་གོང་གྲིང་རམ། གོང་དལ། གོང་ཚོ་གཅིག་གི་དུད་ཁྲིམ་ཡོད་དོ་ཅོག་བ་དང་འབྲ་བར་དུད་ཁྲིམ་
ལྷའམ་བཅུ་ལས་གྲུབ་པའི་སྤེ་ཚན་ཚུང་ཚུང་མང་པོར་བལོས་ནས། སྤེ་ཚན་རེར་དོད་མ་བྱེད་མཁན་ལས་བྱེད་ཁ་ལས་ལེག་
བསྐྱོས། ལས་བྱེད་དེ་ཚོས་རང་གི་སྤེ་ཚན་ཁོངས་སུ་དུད་ཚང་ག་ཚོད་ཡོད་པ་དང་། དུད་ཚང་རེར་ནང་མི་ག་ཚོད་ཡོད་པ། ནང་
མི་དེ་ཚོས་ཉིན་ལྟར་གང་དང་གང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་དོད་མ་ཚོད་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དོད་མ་ལམ་ལུགས་དེ་ཐོག་མར་གྱི་ལོ་
༢༠༠༩ ལོར་མེ་ཅིང་དུ་ཨོ་ཡི་མ་ལེག་ཅིང་འགྲན་ཚུགས་སྐབས་ལག་བསྟར་བྱས་ཡོད། དེ་དུང་བོད་ཚུད་པའི་རྒྱ་ནག་ནང་གསར་
འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ལ་སྲིད་གཞུང་གིས་དམ་བསྐྱབས་ནན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་གཞུང་གི་འདོད་ཚུལ་དང་མ་མཐུན་
པའི་གསར་འགྱུར་སྤེལ་སའི་བརྒྱུད་ལམ་ཞིག་རྒྱ་ནག་ནང་ཉལ་མང་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད།

ཉིང་ཞའོ་མིང་གིས་གྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོའི་མཚམས་ནས་བསྐྱུར་བཅོས་སྒོ་དེ་བྱེད་སྲིད་བྱས་ལག་བསྟར་བྱས་པར་བརྟེན་
རྒྱ་ནག་གི་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་སོང་བ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་ཨོ་ཡི་ཡའི་སྲིད་ཚེན་ནང་རྒྱ་ནག་གི་གསལ་ཆེའི་རང་བཞིན་
ཆེས་ཆེར་རྒྱས་ཡོད་པ་དང་། ད་ལྟ་འཛམ་སྐྱེད་ཐོག་གི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོས་རྒྱ་ནག་དང་ཚོང་འབྲེལ་ལག་པོ་འཇུགས་རྒྱ་རང་རང་
གི་དཔལ་འབྱོར་སྤྱི་ཚོགས་སྐྱ་བརྟན་དུ་གཏོང་བའི་ལམ་ཁག་ཚོ་ཐོར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་དུང་ཨོ་ཡི་ཡའི་སྲིད་ཚེན་ནང་གི་
རྒྱལ་སྤྱིའི་གནད་དོན་མང་དག་ཅིག་སྟེ། དཔེར་ན། ཀོ་རི་ཡ་བྱང་མ་དང་། བ་གི་སི་ཐན་གྱི་གནད་དོན། དེ་དུང་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱ་
མཚོའི་གནད་དོན་ལྟ་བུ་ཐལ་གཅོད་བྱེད་པར་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་རྒྱུན་མེད་ན་མེད་ཐབས་ཡིན་པས། རྒྱལ་
ཁབ་ཁག་གིས་ད་ལྟ་རྒྱ་ནག་ལ་འགོ་བཙའི་ཐོབ་ཐང་སྐྱོར་ལ་ངོ་སྟོན་མེད་པར་གཞོན་ལུགས་སྒོ་དེ་བྱས་པའི་གནས་སྐབས་ལེག་
མེད། དེ་ལྟར། ཐོད་པ་ཚུད་པའི་རྒྱ་གཞུང་གི་དབང་སྐྱེར་ལ་འདོད་སྐྱོ་མ་ཁེངས་པའི་མི་སྤེ་ཚང་མར་རྒྱ་ནག་གི་དམངས་སྤྱི་

མ་སྐྱོན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་དབང་མགོ་ཉིད་སློབ་རྒྱ་ལྟ་ཅི། བ་ན་རང་གི་གཞི་རྩའི་ལུགས་མ་སྐྱོན་གྱི་དགོས་འདུན་ལ་རྒྱ་གཞུང་གིས་
 བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡ་ལན་སློབ་དཔེ་དགོས་ངེས་ཀྱི་གཞོན་ལུགས་སློབ་པའི་ཕྱི་རྒྱུན་དང་ནང་རྒྱུན་གཉིས་ཀ་ཚང་མེད།

དེ་ལྟར་ན། ལོང་གསལ་མེ་ལི་ནམ་ལྗོངས་དང་ཏུ་ཅི་གི་ཡའི་རང་ལུས་མེར་སྲེག་གི་ངོ་རྒོལ་དེ་གཉིས་ཚད་དུ་བཞག་ནས་
 རང་རྒྱལ་སྐྱོན་རྒྱས་རྒྱ་གཞུང་ལ་རང་ལུས་མེར་སྲེག་གི་ངོ་རྒོལ་བྱས་པའི་བྱུང་འབྲས་ལ་གདེང་འཇོག་ཅིག་བྱས་ན་ང་ཚོའི་
 ལྷན་རྒྱའི་ཚེ་སློབ་རྒྱུད་ཚོས་སུ་སོང་ཡོད་པ་དང་། དགའ་སློབས་སྤྱི་ལོས་པའི་བྱུང་འབྲས་གང་ཡང་སོན་མེད་པ་ལྟ་བུའི་ཚོར་སྣང་
 ཞིག་སྟེར་ངེས་ཀྱི་དོན་དངོས་ཐོག་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་དང་མི་རིགས་ཤིག་གི་འཐབ་ཚོད་ལ་ཕྱི་ནང་རྒྱ་རྒྱུན་ཡོངས་སུ་སློབ་པའི་
 རྗེས་ལ་མ་གཏོགས་མཐར་ཐུག་གི་བྱུང་འབྲས་ལེགས་སོན་ཡོད་ཀི་མ་ཤེད། དེར་བརྟེན། རང་རྒྱལ་སྐྱོན་རྒྱས་རང་ལུས་མེར་
 བསྲེགས་ནས་རྒྱ་གཞུང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱས་པས་ང་ཚོའི་མཐར་ཐུག་གི་མངོན་འདོད་ལས་སེང་དོན་སློབ་མ་བྱུང་བ་ཙམ་གྱིས་རང་
 རྒྱལ་སྐྱོན་རྒྱའི་ཚེ་སློབ་རྒྱུད་ཚོས་སུ་སོང་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་བྱས་ན། བག་ལེབ་གསུམ་བཟམ་ནས་ལོད་པ་རྒྱལ་རྗེས་བག་ལེབ་
 དང་ལོད་པ་གཉིས་པས་སློབ་པ་ལེགས་པ་ལེགས་པར་མཐོང་བ་དང་བཞག་པ་དང་གཅིག་པ་མ་ཤེད་དམ།

ལོད་པའི་རང་ལུས་མེར་སྲེག་གི་ངོ་རྒོལ་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྣམ་འབྲུང་།

དེ་ཡང་ལོད་ནང་རང་ལུས་མེར་སྲེག་གི་ངོ་རྒོལ་ལྷན་སྐྱེས་དེ་བྱུང་སྐབས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་འགོ་བཟུང་གི་འཕྲིན་ལེན་
 རང་ཚོགས་པའི་འགན་འཛིན་ལྷན་ལྷན་གྱི་མི་ལན་མཚོག་གིས་ལོད་པ་ཚོས་ཡུན་རིང་གི་དཀའ་ངལ་མང་དག་ཅིག་ལ་བརྟེན་
 བས་ལོད་པའི་ས་ཁུལ་ཁག་ཏུ་རང་ལུས་མེར་སྲེག་རྒྱུད་པའི་ལུ་སྐྱུག་ཐབས་ཟད་ཀྱི་ངོ་རྒོལ་ཏུ་ཅང་མང་པོ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པར་

Tibetan Self-Immolations

© China Digital Times

རྒྱ་གཞུང་གིས་འཕྲམ་མ་ཉིད་དུ་བདག་སློབ་བྱེད་དགོས་པའི་འཛོད་སྐྱུལ་ཞུས་
 ཡོད་པ་དང་། ཨ་རིའི་ཕྱི་སྲིད་དྲུང་ཆེ་མཚོག་གིས་རྒྱ་ནག་གི་ཕྱི་འབྲེལ་ལྷོན་ཆེན་
 ལ་ལ་གོང་ས་མཚོག་དང་ཕྱོགས་མོལ་བྱེད་དགོས་པའི་སྐྱུལ་མ་བཏང་ཡོད། ད་དུང་
 བེ་ཅིང་དུ་བཅའ་སློབ་ཨ་རིའི་གཞུང་ཚབ་མཚོག་ཐོག་མར་རྩ་བ་ལྷན་དང་གཞུག་
 ལ་ལྟ་སར་ཐེབས་ནས་ལོད་ནང་གི་གནས་སྐྱངས་ལ་ཨ་རིའི་གཞུང་གིས་སེམས་
 ཞལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་བསྐྱགས་གཏམ་སྤེལ་ཡོད། དེ་བཞིན་ཡོ་རོབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་
 མང་པོས་ལོད་ནང་གི་རང་ལུས་མེར་སྲེག་ངོ་རྒོལ་ཐོག་བསྐྱགས་གཏམ་མི་ཉུང་
 ཅམ་སྤེལ་ཡོད།

ལོན་ཀྱང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་དབུ་ཁྲིད་རྣམ་པའི་བསྐྱགས་གཏམ་ཅམ་གྱིས་རྒྱ་གཞུང་ལ་དཔལ་འཇོར་དང་། ཆབ་སྲིད། ཕྱི་
 འབྲེལ་གྱི་གཞོན་ལུགས་གང་ཡང་ལོག་གི་མེད་སྟབས་རྒྱ་གཞུང་གིས་ལོད་པའི་མངོན་འདོད་ལ་ཁ་ཡ་བྱེད་རྒྱ་ལྟ་ཅི། དེ་ལས་

ཕྱོགས་སྡེ་པོད་པའི་ཐོག་དམ་བསྐྱབས་བྱེད་ལུགས་སྤར་ལས་ཆེ་བུ་བཏང་ཡོད་པས། དབུས་པོད་མིའི་སྤྱི་བཟོ་གསུངས་ཀྱི་སྲིད་སྲོལ་རྒྱ་བཟང་མེད་ལེ་མཚོག་གིས་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལོའི་རྒྱ་བ་བདུན་པའི་ནང་ཨ་རིའི་གསར་འོག་ཅིག་ཐོག་དོ་རྒྱལ་གྱི་ཐབས་ལམ་ཟད་དེ་རྒྱ་མིའི་པོད་རིགས་སྤྱོད་རྒྱ་ཏུ་ཅང་མང་པོས་རང་ལུས་མེད་སྲེག་བཏང་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་ལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་མེ་ལི་ནམ་དམག་འཁྲུག་ལ་དོ་རྒྱལ་སྐབས་རྒྱ་བ་སྲོལ་བྱས་པ་དང་། ཨ་རབ་ཀྱི་དབྱིད་ཀའི་ཡར་ལངས་སྐབས་སྤོགས་ཀྱུན་ནས་ལུས་པ་ལྟར་པའི་རྒྱ་བ་སྲོལ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་པོད་ནང་གི་རང་ལུས་མེད་སྲེག་ལ་རྒྱ་བ་སྲོལ་བྱུང་མེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད།

(Washington Post 13 July 2012)

རྒྱ་མིའི་པོད་པའི་འཐབ་ཚོད་དེ་མ་གཞི་རྒྱ་དཀར་ནག་གི་འབྲེལ་ལམ་དང་། ཨེ་ཤི་ཡ་དབུས་ཁུལ་གྱི་ཞི་བདེ་སྤྱིད་འཇགས་མང་གཙོའི་རིན་ཐང་འཛུལ་སྤྱོད་ཁོར་ལ་བྱུང་བའདུག་གཏོང་བ་སོགས་རྒྱ་ལ་སྤྱིའི་གནད་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཀྱང་། གཞི་རྒྱུ་རྒྱ་མིའི་པོད་པའི་རིགས་ཀྱི་འཐབ་ཚོད་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་མིའི་པོད་པ་རང་ཉིད་འཐབ་ཚོད་དེའི་ནང་འཚིག་པོ་ལྟ་བུ་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཡོད་པའི་གང་ཟག་དང་པོ་ཡིན་སྐབས། རྒྱ་མིའི་པོད་པ་རང་དོས་ནས་རང་དོན་རང་གཅེས་ཀྱིས་འཐབ་ཚོད་དེའི་རྒྱུ་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་སྤོམ་དགོས་མེད་པེད། སྤྱི་རམ་ཉམ་འབྲེལ་རྒྱ་ལ་ཚོགས་དང་། སྤྱི་རྒྱལ་དང་ཚོགས་པ་སྤྱིད་སྤྱུག་གཞན་དག་གི་རྒྱ་བ་སྲོལ་རྒྱ་མིའི་པོད་པའི་ཆེན་པོ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་རྒྱ་མིའི་འཐབ་ཚོད་དང་སྤོམ་གཏོང་གི་བྱུང་འབྲས་ཚད་གཞིར་བཞག་ན་མཐའ་མ་རང་ཉིད་ལུང་རྒྱ་ཡིན་པ་སྤར་སོང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་རྒྱ་མིའི་དབང་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མ་ཟད། “རང་ལུས་མེད་སྲེག་གི་དོ་རྒྱལ་གནད་མཁན་ཚོའི་འཕྲོད་ཚིག་དང་། ཁ་ཆེམས་ལི་གའི་ནང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱ་ལ་ཚོགས་པས། ཡང་ན་སྤྱི་རྒྱལ་གྱི་སྲིད་གཞུང་གང་ཡང་བྱུང་བ་ཞིག་ལ་ལྷ་འཕོད་བྱས་པའི་ཚིག་འབྲུ་གཅིག་ཀྱང་གསལ་མེད། རྒྱ་ཆེ་ས་ནས་བཞད་ན་པོད་ནང་གི་པོད་པ་ཚོས་རང་ལུས་མེད་སྲེག་གི་དོ་རྒྱལ་བྱས་པ་དེ་རྒྱ་མིའི་པོད་པ་ཚང་མ་ཚིག་སྤྱིའི་བྱས་ནས་རྒྱ་གཞུང་གི་བཅོན་འཇུག་ལ་ཁ་གཏད་གཅོག་དགོས་པའི་ཚོང་བརྒྱུ་བསྐྱབས་པ་ལྟ་བུའི་ལུས་པ་ཞིག་ཐོན་རྒྱ་དམིགས་ལུལ་དུ་བསྐྱུང་ཡོད། ཁོ་ཚོས་དམིགས་ལུལ་དེ་སྤྱི་རམ་ཉམ་སྤྱུ་བཀའ་ནས་འཆར་གཞི་བཏིང་མེད་ཀྱང་། ཁོ་ཚོས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུར་ཉན་ཉན་རེ་བ་བྱས་ཡོད། དེར་དོགས་པ་རྣམས་ཚོགས་གང་ཡང་མེད།” (Christophe Besuchet; 28 January 2012; rangzen.net)

མཇུག་བཅས་པ།

རྒྱ་གཞུང་གིས་རྒྱ་ལ་དུ་པོད་རང་སྲོལ་སྲོལ་ཟེར་བ་གཅིག་ལྟ་བུ་དུ་དོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལོའི་ས་གྱི་ལོའི་ཞི་རྒྱལ་ཆེ་མོ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་གཅིག་མཇུག་གཉིས་མ་སྤྱད་དེ་འབྲུང་འགོ་རྒྱལ་པའི་རང་ལུས་མེད་སྲེག་གི་དོ་རྒྱལ་དེ་ཚོ་ལ་བཞེན་ནས་རྒྱ་གཞུང་གིས་པོད་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་པོད་རང་སྲོལ་སྲོལ་ཟེར་བ་གཅིག་ལྟ་བུའི་གནད་དོན་ཞིག་མ་ཡིན་པས། མགོ་ནག་ཅམ་གཟན་པོད་པ་ཡོངས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན་པར་དོས་འཛིན་བྱེད་དགོས་ལྷུང་སྟེ། རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་གིས་པོད་ལ་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱས་གཏན་འབེབས་བྱེད་པའི་ཆེས་མཐོའི་ཚོགས་འདུ་པོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྲོལ་གྱི་བཞུགས་པོས་ཚོགས་འདུ་མེད་ས་ལྟ་བུ་དེའི་ནང་པོད་རིགས་གནས་སྤོད་ཡོད་དོ་ཅིག་ནས་སྤྱི་ཚབ་གདན་ལུ་བྱེད་དགོས་

བྱུང་ཡོད་པས། རྒྱ་གཞུང་གིས་“བོད”དང་“བོད་ཀྱི་གནད་དོན”དེ་ཇི་ཅག་ཡིན་པའི་ཚོར་སྣང་དང་ངོས་འཛིན་གསལ་པ་ཞིག་
བྱུང་ཡོད་པ་དེ་དང་ལུས་མེར་སྲེག་གི་དོ་ཚྭ་ལྟར་པའི་ང་ཚོའི་འཐབ་ཚེད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁ་ཞིག་རེད་སྟེ།

སྤྱིར་འཐབ་ཚེད་ཅིག་གི་མཐར་ཐུག་གྲུབ་འབྲས་ལེགས་སོན་བྱུང་མིན་དེ་བར་གྱི་འབད་ཚེད་ལ་རྒྱས་པ་ཐོན་པ་ཞིག་ཡོང་
མིན་ལ་རག་ལས་ཡོད་པས། བོད་ནང་གི་སྤྱན་རླབས་དང་ལུས་མེར་སྲེག་གསུམ་ཉེ་རྒྱ་གཞུང་ལ་དོ་ཚྭ་ལ་བསྟུན་མར་བྱེད་སྐབས་
ཤུལ་ལུས་སྤྱན་རླབས་ཐོན་ཅི་ཅམ་སེམས་སྟུག་དང་གདུང་སེམས་བྱུང་བ་དེ་ཅམ་དུ་བོད་པའི་ལ་རྒྱ་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ཞེན་ཞོག་
ཆེས་ཆེར་རྒྱས་ཡོད་དེ། སྤྱིར་སྟུག་དཀར་ནི་བོད་ནང་གི་སྤྱན་རླབས་རྒྱ་གཞུང་ལ་དོ་ཚྭ་ལ་གྱི་རྣམ་པར་ཡལོང་ས་མཚོག་གི་སྒྲ་
གཟའ་རེས་གཟའ་ལྟག་པ་ནམ་ཡིན་ལ་བོད་སྐད་གཙང་མ་ཡོད་པ་དང་། བོད་ཟས་ཟ་བ། བོད་དོན་གྲེང་བ། དམར་ཟས་སྦྲོང་བ།
བོད་ཆས་གཙང་མ་གྲོན་པའི་ལས་འགྲུལ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ལས་འགྲུལ་དེ་བྱང་པོ་བཤམ་ན་བོད་ནང་དང་ལུས་མེར་སྲེག་གི་དོ་
ཚྭ་ལ་འགོ་མ་ཚུགས་གོང་ནས་གསལ་སྤེལ་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། དང་ལུས་མེར་སྲེག་གི་དོ་ཚྭ་ལ་དེ་ཚོ་རིམ་པས་བྱུང་སྐབས་སྟུག་
དཀར་གྱི་ལས་འགྲུལ་དེ་འཛམ་གླིང་ས་ཕྱོགས་གང་སར་གནས་པའི་བོད་པ་ཡོད་དེ་ཅོག་གིས་གཞི་ནས་དང་ཉིད་བོད་པའི་ཡིན་
པའི་སློབས་པ་དོམ་པ་དང་། བོད་པ་ཚང་མ་ཆེག་སྤྱིལ་ཡིན་པའི་མཚོན་དོན་དུ་བདག་གིར་བྱས་ཡོད་པར་བརྟེན་བོད་པ་ཚང་
གཅིག་སྤྱིལ་བྱུང་ཡོད། གྲུབ་འབྲས་དེ་རྒྱང་རྒྱང་ཞིག་གཏུན་ནས་མ་རེད།

འོན་ཀྱང་འབྲས་དེ་ཅམ་གྱིས་ང་ཚོ་བོད་པའི་མཛོན་འདོད་གྲུབ་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཉེ། ང་ཚོའི་འཐབ་ཚེད་དེ་ལོ་
གཅིག་གཉིས་སམ། ཡང་ན་ལོ་རབས་གཅིག་གཉིས་ནང་མངོན་གྱུར་ཡོང་གྲུབ་པའི་འཐབ་ཚེད་མ་ཡིན་པར། མི་རབས་ནས་མི་
རབས་བར་རྒྱུན་སྲིད་དགོས་པའི་འཐབ་ཚེད་ཅིག་ཡིན་སྟབས་བོད་པའི་དོ་བོ་ཉམས་མེད་གཏུན་པོར་གནས་སྟབས་པ་དང་། བོད་
པའི་སྐད་དང་། ཡི་གེ་རིག་གཞུང་། ཚོས། ཤུལ་གོམས་གཤེས་ལུགས་བཟང་པོ་གསོན་པོར་གནས་སྟབས་པ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་འཐབ་
ཚེད་དེའི་ཀ་རྟེན་ཡིན་པས། དང་རིགས་སྤྱན་རླབས་དང་ལུས་མེར་སྲེག་གསུམ་རྒྱ་གཞུང་ལ་དོ་ཚྭ་ལ་བསྟུན་མར་བྱས་པ་དེས་
བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འཐབ་ཚེད་ལ་གསོན་ཤུགས་བྱིན་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་གཞུང་ལ་འགོ་ཚུགས་ཀྱིས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བདེན་པའི་
འཕོད་སྤྱོད་འགོ་གཟི་སྟབས་པའི་བརྟེན་ལུགས་སྤྱད་ཡོད། དེས་ན། དང་ལུས་མེར་སྲེག་གི་དོ་ཚྭ་ལ་གནང་མཁན་སྤྱན་རླབས་ཚོས་བོད་
མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེང་ནང་བསུབས་ཀྱང་བྱུང་ཐབས་མེད་པའི་གྲུབ་འབྲས་རྒྱབ་སྐྱོར་པོ་ཆེ་བཞག་ཡོད།

* གུམ་ས་པ་བསྟན་འཛིན་ནི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་དབུ་ཉམས་ཞེས་ཁང་ནང་ཉམས་ཞེས་དང་ཡིག་སྐྱར་གྱི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཞིག་རེད།